

Szkoła Podstawowa w Cygance
ul. Szkolna 21
05-300 Mińsk Mazowiecki
sp_cyganka@poczta.onet.pl

PROGRAM WYCHOWAWCZY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W CYGANCE

Podstawy prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).
2. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (art. 54 ust. 2 pkt. 1).
3. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego, oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
4. Konwencja Praw Dziecka.
5. Statut Szkoły Podstawowej w Cygance.

Spis treści

- I. Misja Szkoły Podstawowej w Cygance
- II. Wizja Szkoły Podstawowej w Cygance
- III. Wzór absolwenta Szkoły Podstawowej w Cygance
- IV. Ceremoniał szkolny, uroczystości szkolne
- V. Cele ogólne szkoły.
- VI. Zadania wychowawcze szkoły
- VII. Zadania wychowawcy klasy
- VIII. Zadania wychowawcze nauczyciela
- IX. Zadania wychowawcze Samorządu Uczniowskiego
- X. Metody pracy
- XI. Zasady współpracy szkoły z rodzicami
- XII. Do form współpracy Szkoły ze środowiskiem lokalnym należy.
- XIII. Plan działań wychowawczych
- XIV. Sposoby ewaluacji programu wychowawczego
- XV. Załączniki – narzędzia ewaluacyjne

„Wychowanie jest uczeniem się szczególnego rodzaju – uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości a także odkrywaniem własnych możliwości talentów, mocnych stron i budowaniem na nich własnych tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc i budowaniem człowieczeństwa”.

H.Rylke

I. Misja Szkoły Podstawowej w Cygance

Misją Szkoły Podstawowej w Cygance jest zapewnienie warunków do takiego kształcenia umiejętności i postaw uczniów, aby potrafili wykorzystać je w dalszym etapie nauki i byli wrażliwi na potrzeby drugiego człowieka i środowiska.

II. Wizja Szkoły Podstawowej w Cygance

1. Szkoła jest nowoczesną, przyjazną, przygotowującą absolwentów do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym świecie nastawioną na osiągnięcie sukcesów.
2. Program szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby, umożliwia mu wszechstronny rozwój osobowości.
3. Uczeń korzysta z najnowocześniejszych zdobyczy techniki informacyjnej i informatycznej, rozwija swoje zainteresowania i zdolności.
4. Nad jego rozwojem czuwa wykwalifikowana, kompetentna, zaangażowana i odpowiedzialna kadra pedagogiczna, stosująca nowoczesne metody nauczania i wychowania.
5. Rodzice są współorganizatorami życia szkoły.
6. Szkoła umożliwia wyrównanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom, wspiera rodzinę oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego.

III. Wzór absolwenta Szkoły Podstawowej w Cygance

Absolwent klasy III (I etapu edukacyjnego):

1. Coraz lepiej orientuje się w otoczeniu – w domu, szkole, najbliższym otoczeniu.
2. Lubi szkołę i chętnie podejmuje wysiłek związany ze zdobywaniem nowych wiadomości i umiejętności.
3. Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę w życiu codziennym.
4. Jest otwarty i akceptuje pewne swoje ograniczenia wynikające z wieku.
5. Nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi.
6. Akceptuje odmienność innych i stara się ją zrozumieć.
7. Przewiduje skutki swoich działań, stara się zmodyfikować działanie, jeśli jego skutki będą negatywne.
8. Jest ciekawy świata i otaczającej rzeczywistości – zadaje pytania, korzysta z różnych źródeł wiedzy, rozwiązuje problemy, wyciąga wnioski ze swoich działań, obserwacji i doświadczeń.
9. Zna zagrożenia wynikające z codziennego życia, potrafi unikać niektórych z nich. Wie, gdzie szukać pomocy.
10. Stosuje w swoim postępowaniu i działaniu zasady bezpieczeństwa i higieny.
11. Przestrzega przyjętych umów i zasad obowiązujących w środowisku.
12. Rozróżnia zachowania dobre i złe. Potrafi je ocenić.
13. Jest przygotowany do podjęcia dalszego wysiłku edukacyjnego.

Absolwent Szkoły Podstawowej w Cygance (II etapu edukacyjnego):

1. Ma uporządkowany system wartości.
2. Jest otwarty na świat, ludzi, przyrodę i środowisko.
3. Umie współpracować w grupie.
4. Dobrze funkcjonuje w swoim naturalnym środowisku – w domu, szkole, wśród kolegów i dorosłych.
5. Potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy.
6. Wierzy w swoje możliwości. Ma szeroki krąg zainteresowań, które stara się rozwijać.

7. Jest wyposażony w rzetelną wiedzę, pozwalającą mu na kontynuowanie edukacji na wyższym szczeblu.
8. Jest samodzielny, uczciwy, tolerancyjny, odpowiedzialny i twórczy.
9. Potrafi umiejętnie, prawidłowo i kulturalnie komunikować się z innymi.
10. Przejawia postawę aprobowaną społecznie.
11. Wywiązuje się ze swoich obowiązków i zadań.
12. Zna swoje słabe i mocne strony.
13. Rozumie potrzebę pielęgnowania tradycji.
14. Dostrzega problemy i zagrożenie ekologiczne
15. Jest wrażliwy na cierpienie innych.
16. Docenia wartość rodziny i swoje w niej miejsce.
17. Zna i szanuje polskie dziedzictwo kulturowe.
18. Jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.

IV. Ceremoniał szkolny, uroczystości szkolne.

1. Sztandar szkolny

Poczet sztandarowy – wybierany w czerwcu przez Samorząd Uczniowski spośród uczniów, którzy swoją postawą i zachowaniem będą reprezentować dobre imię szkoły. Sztandar szkoły jest wprowadzany na uroczystości szkolne o szczególnym charakterze np. Pasowanie na ucznia, Święto Niepodległości, Święto Szkoły, Pożegnanie uczniów ze szkołą itp. Podczas wprowadzania sztandaru wszyscy stoją w postawie na baczność.

2. Hymn państwowy

Hymnu państwowego uczą się wszyscy uczniowie. Śpiewany jest przez wszystkich w czasie uroczystych apeli w postawie na baczność.

3. Święto szkoły

Święto szkoły przypada w październiku, w dniu imienin patrona. Jest obchodzone corocznie jako ciąg zadań, którego głównym celem jest poznanie sylwetki i epoki, w której żył Tadeusz Kościuszko.

4. Harmonogram stałych uroczystości o charakterze wychowawczo – kulturalnym

1. Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego;
2. Sprzątanie świata
3. Ślubowanie uczniów klasy I
4. Dzień Edukacji Narodowej
5. Święto Patrona – Dzień Absolwenta
6. Święto Niepodległości
7. Wieczór Andrzejkowy
8. Wigilia
9. Choinka – zabawa taneczna
10. Dzień Babci i Dziadka
11. Dzień Samorządności – powitanie wiosny
12. Jajko Wielkanocne
13. Dzień Ziemi – konkurs ekologiczny
14. Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja
15. Dzień Strażaka
16. Święto Rodziny, Dzień Dziecka
17. Pożegnanie klasy VI – dyskoteka – ognisko
18. Uroczystość zakończenia roku szkolnego

V. Cele ogólne szkoły

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia (intelektualnego, psychicznego, zdrowotnego, estetycznego, moralnego, duchowego).
2. Kształtowanie postaw społecznych opartych na poszanowaniu prawa każdego człowieka do odmienności poglądów – wyboru dróg życiowych i kreatywnego myślenia. Uwrażliwianie na uczucia innych ludzi.
3. Budowanie szacunku dla państwa jako dobra wspólnego.
  - odnajdywanie swojego miejsca w rodzinie, grupie rówieśniczej, społeczności lokalnej, państwie, Europie i świecie.
  - budowanie systemu wartości chroniących tożsamość narodową – duma z ojczyzny.
4. Kształtowanie i umiejętności postaw uczniów umożliwiające im poznawanie świata, wspomaganie ich samodzielności uczenia się, inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć.
5. Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywowanie do dalszej edukacji i realizacji własnych celów poprzez rzetelną pracę i uczciwość.

VI. Zadania Wychowawcze Szkoły

1. Zapewnienie uczniom bezpiecznego i przyjaznego środowiska edukacyjno – wychowawczego.
2. Tworzenie u uczniów spójnego i zrozumiałego obrazu świata.
3. Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.
4. Wspomaganie uczniów we wszechstronnym rozwoju intelektualnym, moralnym, fizycznym oraz wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego.
5. Ukazywanie uczniom konieczności doskonalenia siebie w różnych dziedzinach i kierunkach.
6. Organizowanie wielostronnej aktywności uczniów.
7. Rozbudzanie i kształtowanie u uczniów postaw kreatywnych w procesie zdobywania umiejętności, gromadzenia wiedzy i rozwiązywania problemów.
8. Doskonalenie umiejętności komunikowania się i współdziałania uczniów w różnych sytuacjach.
9. Uczenie zwyczajów, obrzędów, tradycji i właściwych zachowań w środowisku rodzinnym ucznia, wobec kolegów, nauczycieli, osób starszych.

10. Ukazywanie uczniom sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w życiu społecznym oraz konieczności ich stosowania.
11. Uświadamianie uczniom, że rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka i że każdy ma obowiązek wobec tych wspólnot.
12. Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia i bezpieczeństwa własnego uczniów i innych osób.
13. Kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie, właściwych nawyków higienicznych.
14. Ułatwianie uczniom nabycia umiejętności radzenia sobie z różnymi zagrożeniami cywilizacyjnymi, ze strony ludzi i ich zachowań.
15. Uczenie właściwych zachowań i odpowiedzialności wobec świata przyrody, uwrażliwienie na jego piękno.
16. Uczenie uczniów szacunku do siebie i innych ludzi, kształtowanie kultury życia codziennego.
17. Udzielanie uczniom pomocy w rozumieniu samego siebie, umacnianie wiary we własne siły.
18. Kształtowanie charakteru, odpowiedzialności, ogólnej wrażliwości na piękno, dobro, sprawiedliwość, prawdomówność w życiu – rozwijanie moralności i systemu wartości.
19. Umożliwianie uczniom rozwoju sprawności umysłowych oraz indywidualnych zainteresowań, zdolności.
20. Uczenie odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy i tworzenie sytuacji umożliwiających wykorzystywanie przez uczniów tej wiedzy w swojej działalności, doświadczeniu, eksperymentowaniu.

VII. Zadania wychowawcy klasy

1. Tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowywanie do życia w rodzinie i społeczeństwie.
2. Podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów we wspólnocie uczniów, a także między wychowankami, a innymi członkami społeczności.
3. Współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynowanie ich działań wychowawczych, organizowanie indywidualnej opieki nad uczniami z trudnościami szkolnymi.
4. Współpracowanie z rodzicami wychowanków, z klasową radą rodziców, włączenie w programowe i organizacyjne sprawy wspólnoty klasowej.
5. Prowadzenie dokumentacji klasy i każdego ucznia.
6. Współdecydowanie z samorządem klasy i z rodzicami uczniów o planie działań wychowawczych na dany rok szkolny.
7. Ustalanie oceny z zachowania swoich wychowanków.
8. Ma prawo ustanowić własne formy nagradzania i motywowania wychowanków.
9. Wychowawca ma prawo wnioskować o rozwiązanie problemów zdrowotnych, psychospołecznych i materialnych swoich wychowanków do odpowiednich organów szkoły.
10. Ustalanie i nadzorowanie harmonogramu dyżurów klasowych: nadzorowanie nad wywiązywaniem się klasy z jej zobowiązań wobec szkoły, nadzorowanie nad utrzymaniem porządku w klasie, jej stanem technicznym i dekoracyjnym.
11. Utrzymywanie kontaktu z rodzicami uczniów, organizowanie dni otwartych i zebrań klasowych rodziców.
12. Organizowanie poza dydaktycznej działalności klasy: wycieczek, zabaw, imprez sportowych i kulturalnych, spotkań.
13. Wychowawca stanowi wzór dla ucznia.

VIII. Zadania wychowawcze nauczyciela

1. Dbalność o zdrowie i sprawność fizyczną, kształtowanie postawy proekologicznej.
2. Rozwój sfery duchowej, uczuć, woli, emocji, umiejętności interpersonalnych.
3. Rozwój zainteresowań, rozwój intelektualny, kształtowanie umiejętności obserwacji, poszukiwania informacji, poznawanie uzdolnień, rozwój samorządności.
4. Poczucie patriotyzmu, związku ze swoją miejscowością, znajomość geografii i historii Mazowsza, Polski.

IX. Zadania wychowawcze Samorządu Uczniowskiego

Celem działalności Samorządu Uczniowskiego jest rozwijanie samorządności i kształtowanie postaw uczniów, jako współgospodarzy szkoły.

Zasady funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego klas IV – VI :

- opiekuna SU powołuje Rada Pedagogiczna;
- w SU może pracować każdy uczeń naszej Szkoły, który jest gotowy podejmować działania wynikające z planu pracy organizacji;
- na początku roku szkolnego członkowie SU wybierają radę SU oraz wspólnie z opiekunem opracowują plan pracy;
- uczniowie działają w sekcjach tworzonych w zależności od bieżących zadań SU;
- zebrania SU lub poszczególnych sekcji organizowane są w zależności od potrzeb.

Na zasadach podobnych do ww. działa w szkole SU klas I – III.

Do jego zadań należy w szczególności:

- organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci z naszej Szkoły oraz innych instytucji i organizacji;
- wykonywanie ściennych gazetek tematycznych na szkolnym korytarzu;
- organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów mających trudności w nauce.

X. Metody pracy :

- gry i zabawy,
- dyskusje na forum grupy,
- scenki rodzajowe,
- twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna dzieci,
- pogadanki,
- gry dramatyczne,
- treningi umiejętności,
- stymulacje,
- wycieczki tematyczne, turystyczno – krajoznawcze.

Formy pracy :

- praca zbiorowa,
- praca w grupach,
- praca indywidualna.

XI. Zasady współpracy szkoły z rodzicami

1. Spotkania z rodzicami mają charakter partnerski.
2. Wychowawcy i przedstawiciele trójek klasowych zadbają o właściwą oprawę tych spotkań.
3. Rozmowy na tematy dotyczące indywidualnych osób mają charakter poufny i nie mogą być wykorzystywane bez zgody rodziców ucznia.
4. Nauczyciel stara się dobrze poznać środowisko domowe i warunki życia ucznia – rodzic przekazuje ważne informacje dotyczące jego dziecka.
5. Organizacja zajęć otwartych, na które każdy rodzic może przyjść.
6. Rodzice pomagają w organizowaniu imprez, prac społecznych na rzecz szkoły.

XII. Do form współpracy Szkoły ze środowiskiem lokalnym należy:

- udział uczniów w konkursach oraz imprezach organizowany przez Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim oraz instytucje z terenu gminy i województwa;
- zwiedzanie przez uczniów naszej Szkoły wystaw w Miejskim Domu Kultury w Mińsku Mazowieckim;
- prowadzenie akcji charytatywnych
- współpraca z GOPS, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Strażą Pożarną, Policją, parafią w Żukowie;
- udział Pocztu Sztandarowego Szkoły w uroczystościach organizowanych przez Urząd Gminy oraz inne instytucje
- współpraca biblioteki szkolnej z Biblioteką Gminną oraz z Oddziałem dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mińsku Mazowieckim ;
- udział uczniów w gminnych, powiatowych i regionalnych zawodach sportowych.

XIII. Plan działań wychowawczych

Cele szczegółowe	Treści programowe
Kształtowanie właściwych cech charakteru oraz dążenie do indywidualnego rozwoju ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie następujących cech: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw • kształtowanie odwagi, mądrości oraz nawyku pomagania potrzebującym • nie należy kłamać, zatajać prawdy, przeciwstawia się kłamstwu i obmowie, stara się być sprawiedliwym • należy brać odpowiedzialność za swe słowa i czyny • kształtowanie pozytywnego stosunek do nauki, przezwycięża lenistwo umysłowe • umiejętność przekazania swoją wiedzę innym • dążenie do samodzielności, oraz umiejętność brania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie • poznanie własnych walorów, uzdolnień, samoakceptacja • rozwijanie zainteresowań i uzdolnień • dokonywanie samooceny
Budowanie systemu wartości uniwersalnych, kształtowanie wrażliwości estetycznych	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie takich pojęć jak: dobro, prawda, miłość, piękno • odróżnianie dobra od zła w sytuacjach codziennych i odpowiednie reagowanie • kształtowanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów i hierarchii wartości, nieustanne doskonalenie się • umiejętność wypowiedzania się poprzez: formy teatralne, muzykę, plastykę

<p>Wpajanie norm dobrego zachowania i postępowanie według nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie zasad fair play i umiejętność zaakceptowania osób mniej sprawnych fizycznie • szacunek dla dorosłych, młodszych i rówieśników, okazywanie im to w słowach i działaniu • nawyk stosowania zwrotów grzecznościowych • znajomość zasad savoir viore
<p>Kształtowanie odporności emocjonalnej w radzeniu sobie w sytuacjach trudnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie pojęcia: obowiązek, tolerancja, godność • wiara we własne siły i zdolność osiągania wartościowych i trudnych celów • umiejętność zwracania się o pomoc w wypadku kłopotów szkolnych i rodzinnych • radzenie sobie ze stresem i porażkami
<p>Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, kształtowanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i stosowanie zasad aktywnego słuchania • umiejętność jasnego i konstruktywnego formułowania wypowiedzi • używanie komunikatu JA, jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy • umiejętność bezpośredniego i otwartego wyrażania swoich próśb, sądów i oczekiwań • pomaganie niepełnosprawnym i rozumienie ich trudnej sytuacji • respektowanie prawa innych do pracy i wypoczynku • szacunek do pracy swojej i innych • znajomość wagi pracy w życiu człowieka • znajomość różnych zawodów

<p>Kształtowanie umiejętności funkcjonowania w rodzinie i szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość imion i nazwisk osób bliskich, ich miejsc pracy i czynności jakie wykonują • prezentacja właściwych relacji z członkami rodziny, nauczycielami, kolegami • znajomość nazwy miejscowości, w której mieszka, znajomość ważniejszych instytucji i orientacja w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby, np. policjanta, strażaka • wywiązywanie się z powinności wobec innych • rozeznanie, że pieniądze dostaje się za pracę • dostosowanie swych oczekiwań do realiów ekonomicznych rodziny
<p>Wpajanie zasad wspólnej i zgodnej zabawy oraz integrowanie dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie poczucia przynależności do klasy jako ważnego jej ogniwa • wyrażanie potrzeby działania w klasie jako grupie rówieśniczej • współtworzenie i respektowanie norm grupowych • doświadczenie współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy • świadomość, że w grupie są osoby o różnych możliwościach fizycznych i intelektualnych • kulturalne odnoszenie się do starszych i rówieśników • nie wyśmiewanie się z osób mniej zdolnych i słabszych fizycznie • znajomość zasad wspólnej i zgodnej zabawy
<p>Zachęcanie do aktywnego i etycznego uczestnictwa w życiu społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świadomość, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych • świadomość, że należy naprawiać wyrządzoną szkodę • starannie dobiera przyjaciół i pielęgnuje przyjaźnie • nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamiętać o oddaniu pożyczonych rzeczy, nie niszczy ich

	<ul style="list-style-type: none"> • niesienie pomocy potrzebującym w codziennych sytuacjach • nie krzywdzenie słabszych • nie wyśmiewanie się z rówieśników znajdujących się w trudnej sytuacji • znajomość praw i obowiązków ucznia, (zasad bycia dobrym kolegą), respektowanie ich • znajomość Statutu Szkoły, Programu Wychowawczego, Programu Profilaktyki • uczestnictwo w szkolnych wydarzeniach • szacunek w stosunku do osób starszych • rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez kompromis i akceptacja potrzeb innych osób
<p style="text-align: center;">Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej i narodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świadomość przynależności społecznej do: rodziny, grupy rówieśniczej, wspólnoty szkolnej, wspólnoty narodowej • pielęgnowanie tradycji środowiska rodzinnego, szkolnego i lokalnego • uczestnictwo w życiu kulturalnym środowiska • znajomość placówek kultury działających na rzecz środowiska lokalnego (Dom Kultury, Biblioteka) • znajomość obowiązków wobec takich wspólnot jak środowisko lokalne i ojczyzna • znajomość zwyczajów i obyczajów społeczności lokalnej i narodowej • znajomość historii i tradycji rodzinnej miejscowości, gminy, regionu • znajomość lokalnych miejsc pamięci narodowej • nazywanie godła, flagi państwowej, znajomość hymnu, pieśni patriotycznych, świadomość, że Polska należy do Unii Europejskiej

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawne posługiwanie się językiem polskim, wzbogacanie zasobu słownictwa, aktywne czytelnictwo • znajomość ważnych dat, najważniejszych wydarzeń historycznych • znajomość ludzi szczególnie zasłużonych dla miejscowości, w której uczeń mieszka, dla Polski i świata, • przejawianie szacunku dla bohaterów narodowych • przejawianie postawy patriotycznej oraz szacunku dla tradycji narodu, państwa, środowiska lokalnego i szkoły • świadomość, że wszyscy ludzie mają równe prawa • tolerancja wobec innych narodowości i tradycji kulturowych
<p style="text-align: center;">Zachęcanie do troski o własne zdrowie dzieci i sprawność fizyczną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przejawianie postawy dbałości o własne zdrowie • umiejętność przestrzegania podstawowych zasad higieny osobistej • dbanie o właściwą postawę ciała • aktywne spędzanie czasu wolnego • kształtowanie sprawności fizycznej, odporności, hartowanie organizmu • samodoskonalenie się w zakresie sprawności fizycznej • rozwijanie własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportowych • chęć uczestnictwa w zawodach sportowych • dostosowanie ubrania do pogody • świadomość zagrożeń zdrowotnych • właściwa organizacja czasu pracy i odpoczynku • znajomość zasad zdrowego odżywiania

**Wprowadzanie ucznia w świat
techniki i przyrody**

- właściwy odbiór i wykorzystanie mediów
- stwarzanie sytuacji sprzyjających wykorzystaniu przez uczniów wiedzy w działalnościach praktycznych
- stosowanie ograniczenia w korzystaniu z telewizji, komputera i innych mediów
- świadomość zagrożeń dla zdrowia płynących z ich nadużywania
- posiadanie zdolności do odróżnienia świata rzeczywistego od wyobrażonego oraz postaci historycznych i fantastycznych
- umiejętność życia w zgodzie z samym sobą, światem i przyrodą oraz rozumienie, że ma to wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne
- świadomość, że człowiek jest częścią przyrody, powinien chronić ją i szanować, nie niszczyć swojego otoczenia
- kształtowanie postawy proekologicznej

<p style="text-align: center;">Kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świadomość zagrożenia ze strony różnych ludzi • umiejętność powiadomienia dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie • znajomość numerów telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, Policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112 • znajomość zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach • znajomość zasad bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym • umiejętność zachowania spokoju w sytuacjach niebezpiecznych • znajomość zasad bezpieczeństwa w gospodarstwach rolnych • bezpieczne spędzanie wakacji i ferii zimowych • znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy • realizacja zadań wynikających z Programu Profilaktyki
--	--

XIV. Sposoby ewaluacji programu wychowawczego

- obserwacja – odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele
- analiza dokumentów klasowych – odpowiedzialni: dyrektor, wychowawcy
- testy socjometryczne – odpowiedzialni: wychowawcy
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów – odpowiedzialni: dyrektor, wychowawcy, nauczyciele
- ankiety ewaluacyjne dla rodziców – odpowiedzialni: dyrektor, wychowawcy
- rozmowy z uczniami - odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele
- rozmowy z rodzicami - odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele
- kwestionariusz do samooceny uczniów - odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele

XV. Załączniki – narzędzia ewaluacyjne

Program wychowawczy został zatwierdzony 27.08.2009 r.
przez Radę Pedagogiczną oraz 15.09.2009 r. przez Radę Rodziców.